

nuftige Undladelse ikke ligger nogen Kendskab til Lovgivning i forskellige Lande, hvad man kan se af de mange Skatteformer, der ikke er omtalt. Sammenlignet med Bastables Bog, trækker Dr. Molls' det korteste Straa, dog med Undtagelse af de 250 Sider om Indkomst- og Formueskat, der er bedre fremstillet end hos nogen anden Forfatter, og som giver Læserne Forstaaelse af, at heller ikke denne Skatteform giver Garanti for Opfyldelse af Ligelighedens Krav og derfor er uegnet som Enestekat.

L. V. Birck.

HANS CHR. RIIS: Omkostninger og deres Behandling ved Bogføring og Kalkulering i Handels- og Industrivirksomheder. København 1932. Det Schönbergske Forlag (235 S.).

Bogen er udsendt som VI. Bind af „Handelsvidenskabelige Skrifter“, der udgives af Handelshøjskolen. I samme Serie udkom i 1923 som I. Bind Forfatterens „Statuslære“, som mange, der til daglig sysler med Regnskabsføring eller Revision, har haft Nytte og Glæde af at stifte Bekendtskab med.

Ogsaa den nærværende Bog viser en grundig Viden og et godt tilrettelagt Forarbejde. Fremstillingen er systematisk og letfattelig. Bogen er inddelt i 3 Hovedafsnit: Omkostninger i Almindelighed, Omkostninger i Handelsvirksomheder og Omkostninger i industrielle Virksomheder. Det første Hovedafsnit indeholder en nærmere Forklaring af alle de vigtigste grundlæggende Begreber, der senerehen bruges. Særlig interessant er her Forfatterens Eksempler paa Betydningen af Kapacitetsudnyttelsesgraden og af Forholdet mellem Egen- og Fremmedkapital paa Rentabiliteten. I Kapitlet „Skatter“ gør Forfatteren opmærksom paa, at Indkomst- og Formueskatten, der betales af Enkeltfirmaers Indhavere, er personlige og private Udgifter, der aldrig kan faa Karakter af Omkostning. Aktieselskabet, der som saadant skal betale Indkomstskat af Driftsoverskuddet, maa heraf hensætte de Skattebeløb, som selve Overskuddet jo har givet Midler til at betale med. I det andet Hovedafsnit behandles efter en kortere Indledning først Bogføringen og derefter Kalkulering og Statistik. Forfatteren viser her, hvorledes Omkostningerne skal spaltes efter deres Art, og hvorledes Bogføringen af disse Omkostningskategorier skal foregaa, for at den stadig kan være i den rette Kontakt med Kalkuleringen af Erhvervs-, Egen- og Udsalgspriserne, hvilket sidste Begreb maaske synes noget tvetydigt for Økonomen, som i dette Tilfælde vilde bruge Udtrykket „Udbudspris“. Det tredje Hovedafsnit — Omkostninger i

nuftige Undladelse ikke ligger nogen Kendskab til Lovgivning i forskellige Lande, hvad man kan se af de mange Skatteformer, der ikke er omtalt. Sammenlignet med Bastables Bog, trækker Dr. Molls' det korteste Straa, dog med Undtagelse af de 250 Sider om Indkomst- og Formueskat, der er bedre fremstillet end hos nogen anden Forfatter, og som giver Læserne Forstaaelse af, at heller ikke denne Skatteform giver Garanti for Opfyldelse af Ligelighedens Krav og derfor er uegnet som Enestekat.

L. V. Birck.

HANS CHR. RIIS: Omkostninger og deres Behandling ved Bogføring og Kalkulering i Handels- og Industrivirksomheder. København 1932. Det Schönbergske Forlag (235 S.).

Bogen er udsendt som VI. Bind af „Handelsvidenskabelige Skrifter“, der udgives af Handelshøjskolen. I samme Serie udkom i 1923 som I. Bind Forfatterens „Statuslære“, som mange, der til daglig sysler med Regnskabsføring eller Revision, har haft Nytte og Glæde af at stifte Bekendtskab med.

Ogsaa den nærværende Bog viser en grundig Viden og et godt tilrettelagt Forarbejde. Fremstillingen er systematisk og letfattelig. Bogen er inddelt i 3 Hovedafsnit: Omkostninger i Almindelighed, Omkostninger i Handelsvirksomheder og Omkostninger i industrielle Virksomheder. Det første Hovedafsnit indeholder en nærmere Forklaring af alle de vigtigste grundlæggende Begreber, der senerehen bruges. Særlig interessant er her Forfatterens Eksempler paa Betydningen af Kapacitetsudnyttelsesgraden og af Forholdet mellem Egen- og Fremmedkapital paa Rentabiliteten. I Kapitlet „Skatter“ gør Forfatteren opmærksom paa, at Indkomst- og Formueskatten, der betales af Enkeltfirmaers Indhavere, er personlige og private Udgifter, der aldrig kan faa Karakter af Omkostning. Aktieselskabet, der som saadant skal betale Indkomstskat af Driftsoverskuddet, maa heraf hensætte de Skattebeløb, som selve Overskuddet jo har givet Midler til at betale med. I det andet Hovedafsnit behandles efter en kortere Indledning først Bogføringen og derefter Kalkulering og Statistik. Forfatteren viser her, hvorledes Omkostningerne skal spaltes efter deres Art, og hvorledes Bogføringen af disse Omkostningskategorier skal foregaa, for at den stadig kan være i den rette Kontakt med Kalkuleringen af Erhvervs-, Egen- og Udsalgspriserne, hvilket sidste Begreb maaske synes noget tvetydigt for Økonomen, som i dette Tilfælde vilde bruge Udtrykket „Udbudspris“. Det tredje Hovedafsnit — Omkostninger i

industrielle Virksomheder — optager ganske naturligt de sidste to Trediedele af Bogen. Forfatteren giver her en skematisk Oversigt over Kontosystemet for den egentlige Fabrikvirksomhed og gør Rede for Forholdet ved Masse- og Enkeltfabrikation og for den posteringsmæssige og kalkulatoriske Fordeling af Raa-varer og Materialier, Lønninger, de indirekte Produktionsomkostninger — saasom Renter af den i Fabrikvirksomhedens Maskiner m. v. investerede Kapital — og Handelsomkostningerne. Som Forfatteren selv gentagne Gange fremhæver, gaar hans Systematik ud paa, at der bør tilstræbes en saa nær Forbindelse som muligt mellem Kalkulation og det systematiske Bogholderi, saaledes at disse to Funktioner gensidigt understøtter og automatisk kontrollerer hinanden. Forfatteren skulde her imidlertid have nævnt Bedriftsstatistiken som den tredje Funktion. Statistiken er jo paa ingen Maade en Del hverken af Bogføringen eller af Kalkulationen, idet den bl. a. giver saadanne Oplysninger til Kalkulationen, som ikke eller kun vanskeligt kan faas af det systematiske Bogholderi, hvilket iøvrigt Forfatterens egne Tabeller tydeligt viser. Paa Bogens sidste ti Sider behandles, udfra Forudsætningen om Kendskabet til Forholdet mellem faste og bevægelige Omkostninger, Problemet om, hvor meget der tjenes eller tabes ved en større eller mindre Omsætning. Der anføres i Eksempler den mindste Aarsproduktion, der til en given Salgspris vil give Dækning for samtlige bevægelige og faste Omkostninger, derefter Spørgsmaalet, om det ikke under visse Forhold alligevel betaler sig at sælge til en Pris, der ligger under Egenprisen, fremfor at lade Virksomheden ligge stille, idet der dog maa tages særlig Hensyn til, at der bl. a. kan være ret stor Forskel mellem Begrebet faste Omkostninger, naar Virksomheden overhovedet er i Gang, og naar den ligger helt stille.

At det praktiske Erhvervslivs Folk, Bogholdere, Kalkulatorer og Revisorer, vil faa megen Nytte af denne Bog, er der vist al god Grund til at tro, men ogsaa Økonomer maa det anbefales at tage sig Tid til at læse den. Vi møder her mange gamle Bekendte fra den økonomiske Teori anbragt paa deres Pladser indenfor den praktiske Virksomhed, og selv om Problemstillingen og til Tider ogsaa Terminologien i nogen Grad er anderledes, end vi er vant til, vil det dog altid virke forfriskende og tankevækkende for Økonomen at gaa et lille Skridt over i et Grænsegebet som Forfatterens Omraade.

Charles Rudolf Friis.